

Nr	Maatregel	Impact op	Termijn	Initiatief invoering	Actie NBA		
					Aanpassing regelgeving	Beleidsmatige invulling	
1	Normeren en meten van cultuur						
11	De beroepsgroep voert een beroepseed in voor accountants. Deze wordt afgelegd op het moment van inschrijving in het accountantsregister.	Alle accountants	korte termijn	NBA	Ja	Project Beroepseed	SRA zal deelnemen aan de Projectgroep
12	Kwaliteit en professioneel kritische instelling dienen prominent opgenomen en duidelijk ingevuld te worden in de VGBA.	Alle accountants	korte termijn	NBA	Ja		SRA zal input leveren en in overleg treden met de NBA
13	Bij de profilering richting studenten en de arbeidsmarkt benadrukt de beroepsgroep juist die waarden, normen en kwaliteiten van een accountant die aandacht dienen te krijgen bij het vormen van de gewenste cultuur binnen accountantsorganisaties: focus op kwaliteit, professioneel kritische instelling, nauwkeurig, degelijk, een rechte rug, maatschappelijk betrokken.	Alle accountants	korte termijn	Kantoren, NBA	Nee	Aanpassing benadering arbeidsmarkt	SRA neemt invulling profilering mee in haar eigen uitingen en presentaties in het kader van arbeidsmarktcommunicatie
14	OOB kantoren voeren periodiek een meting uit op de mindset en drivers van de partnergroep, andere leidinggevenden en de medewerkers. De rvc wordt geïnformeerd over de uitkomsten van deze meting en de op basis hiervan voorgenomen acties. De rvc dient het bestuursbesluit over de te nemen acties goed te keuren. De uitkomsten van de meting bij individuele personen worden door het bestuur en de rvc betrokken in de besluitvorming (goedkeuring) rondom partnerbenoemingen.	OOB kantoren	korte termijn	Kantoren	Nee	Monitoring	Deze maatregel vindt SRA vallen onder de noemer 'Governance'. Sommige maatregelen rond Governance zijn aan de kantoorleiding, sommige maatregelen liggen in het verlengde van de SRA-Reviewcommissie, andere maatregelen zullen we vanuit de back-officegedachte/ondersteuning benaderen, bijvoorbeeld in aanpassing van HRM-modules.
2	Governance						Sommige maatregelen rond Governance zijn aan de kantoorleiding van de individuele accountantsorganisatie, sommige maatregelen liggen in het verlengde van de SRA-Reviewcommissie, andere maatregelen zullen we vanuit de back-officegedachte/ondersteuning benaderen, bijvoorbeeld in aanpassing van HRM-modules.
21	Bij de Nederlands topholding van iedere groep waarvan een accountantsorganisatie met een OOB vergunning deel uitmaakt wordt een rvc ingesteld. Organisaties met een andere rechtsvorm stellen een vergelijkbare toezichthoudende functie in die een onafhankelijk toezicht waarborgt.	OOB kantoren	korte termijn	Kantoren/wetgever	Ja	monitoring	Deze maatregel is in principe bedoeld voor OOB-kantoren. Wanneer kantoren daar zelf behoefte aan hebben, kunnen zij putten uit deze maatregelen. SRA zal zich tegelijkertijd beraden en onderzoeken op welke wijze zij het bestuurlijk deel bij accountantsorganisaties kan versterken en verbeteren. Dat kan bijvoorbeeld door op zoek te gaan naar een geschikte, afgeslankte tussenvorm (Raad van Advies, Raad van Toezicht) of door middel van advisering/het geven van guidance tav coaching van bestuur.
Nr	Maatregel	Impact op	Termijn	Initiatief invoering	Actie NBA		
					Aanpassing regelgeving	Beleidsmatige invulling	

RoI SRA

22	Voor de samenstelling (waaronder onafhankelijkheid) en werkwijze van de rvc gelden de principebepalingen III.1, III.2 en III.3 van de Nederlandse Code Corporate Governance (CCG). Deze bepalingen worden overgenomen in een NBA verordening zodat deze bepalingen binnen de reikwijdte vallen van het toezicht. De rvc is zodanig samengesteld dat de leden onafhankelijk en kritisch kunnen optreden. In de rvc is naast de in de CCG benoemde deskundigheden, deskundigheid aanwezig ten aanzien van kwaliteitsbeleid en het publiek belang. Conform de CCG zijn alle commissarissen, met uitzondering van maximaal één persoon, onafhankelijk en dus externe leden. De voorzitter van de rvc is altijd een extern lid en onafhankelijk. Selectie van leden van de rvc vindt plaats op basis van een profielschets (zie CCG principebepaling III.3) met daarin de benoemde deskundigheidsgebieden en de benoeming vindt plaats op basis van een bindende voordracht door de rvc waarvan slechts met een gekwalificeerde meerderheid kan worden afgeweken. Hetzelfde geldt voor schorsing en ontslag. De rvc wordt divers samengesteld. In de samenstelling wordt gestreefd naar minimaal 30% vrouwen en 30% mannen. Voordat voordracht van een (beoogd) rvc lid plaats kan vinden dient een geschiktheidstoets plaats te vinden door de AFM.	OOB kantoren	korte termijn	Kantoren/wetgever/ NBA	Ja	Monitoring	Deze maatregel is in principe bedoeld voor OOB-kantoren. Wanneer kantoren daar zelf behoefte aan hebben, kunnen zij putten uit deze maatregelen. SRA zal tevens vanuit de backofficegedachte nagaan of en hoe zij haar leden kan ondersteunen. Bijvoorbeeld via een platform.
23	De taak en het mandaat van de rvc worden duidelijk omschreven. De rvc richt zich in ieder geval op de organisatiebrede aspecten die van invloed zijn op de kwaliteit van de accountantscontroles, onafhankelijkheid, integriteit en op de belangen van de externe stakeholders bij de accountantscontrole. De rvc doet een bindende voordracht voor te benoemen bestuursleden van de Nederlandse topholding waarvan slechts met een gekwalificeerde meerderheid kan worden afgeweken. Ook is de rvc verantwoordelijk voor de goedkeuring van benoeming en ontslag van partners binnen de controlepraktijk, goedkeuring van het kwaliteitsbeleid en de borging daarvan. Tevens keurt de rvc het beloningsbeleid voor bestuurders, partners en medewerkers goed en bepaalt hij de beloning voor de bestuurders van de Nederlandse topholding. De rvc keurt de benoeming en beoordeling van de compliance officer goed. Zonder afbreuk te doen aan de verantwoordelijkheid van het bestuur voor een adequate compliance van de organisatie dient de compliance officer van de accountantsorganisatie een directe rapportage lijn naar de rvc te hebben. Jaarlijks vindt een gesprek plaats tussen de rvc en de AFM zonder aanwezigheid van de bestuurders, de inhoud van dit gesprek is gericht op de accountantsorganisatie.	OOB kantoren	korte termijn	Kantoren/wetgever/ NBA	Ja	Monitoring	Deze maatregel is in principe bedoeld voor OOB-kantoren. Wanneer kantoren daar zelf behoefte aan hebben, kunnen zij putten uit deze maatregelen.
Nr	Maatregel	Impact op	Termijn	Initiatief invoering	Actie NBA		
					Aanpassing regelgeving	Beleidsmatige invulling	
24	In lijn met CCG principebepaling III.1 ziet de rvc toe op het belang van de gehele organisatie, de bij de organisatie betrokkenen en betreft hij hierbij de relevante maatschappelijke aspecten van ondernemen, waaronder mede controlekwaliteit en onafhankelijkheid. Hierbij ziet hij erop toe dat effecten van tegenstrijdige belangen (zowel zakelijk als persoonlijk) binnen de organisatie afdoende worden gemitigeerd.	OOB kantoren	korte termijn	Kantoren/wetgever/ NBA	Ja	Monitoring	Deze maatregel is in principe bedoeld voor OOB-kantoren. Wanneer kantoren daar zelf behoefte aan hebben, kunnen zij putten uit deze maatregelen.

25	De rvc kent desgewenst kerncommissies in overeenstemming met de CCG. De leden van de renumerationcommissie zijn allen onafhankelijk. Het borgen van het publiek belang is een essentieel onderdeel van de taak van de rvc als geheel. De functie van de bestaande Commissie Publiek Belang wordt geïntegreerd in de rvc.	OOB kantoren	korte termijn	Kantoren/wetgever/ NBA	Ja	Monitoring	Deze maatregel is in principe bedoeld voor OOB-kantoren. Wanneer kantoren daar zelf behoefte aan hebben, kunnen zij putten uit deze maatregelen.
26	De rvc neemt een uitgebreid verslag op in het jaarverslag van de Nederlandse topholding en in het transparantieverlag van de accountantsorganisatie waarin wordt uiteengezet hoe de rvc zijn rol heeft ingevuld op ieder van de aan de rvc toegewezen taken en verantwoordelijkheden, welke procedures zijn gevolgd en wat de belangrijkste inhoudelijke bevindingen, discussies en beslissingen van de rvc zijn.	OOB kantoren	korte termijn	Kantoren/wetgever/ NBA	Ntb	Monitoring	Deze maatregel is in principe bedoeld voor OOB-kantoren. Wanneer kantoren daar zelf behoefte aan hebben, kunnen zij putten uit deze maatregelen.
27	Het bestuur van de organisatie dient voldoende divers te zijn samengesteld met voldoende oog voor de belangen van externe stakeholders. De rvc ziet hierop toe bij de benoeming van bestuurders van de Nederlandse topholding. Het benoemen van mensen van buitenaf kan hierbij in bepaalde gevallen helpen, maar is geen noodzaak. Selectie van bestuurders vindt plaats op basis van een door de rvc opgestelde profielschets met daarin de benoemde deskundigheidsgebieden en na uitvoering van een geschiktheidstoets door de AFM.	OOB kantoren	korte termijn	Kantoren/wetgever	Ntb	Monitoring	SRA zal dit punt meenemen in de SRA-Review, middels beoordeling van het kwaliteitssysteem. Eventuele aandachtspunten zullen teruggegeven worden aan het SRA-kantoor.
Nr	Maatregel	Impact op	Termijn	Initiatief invoering	Actie NBA		
					Aanpassing regelgeving	Beleidsmatige invulling	
28	Het bestuur dient voldoende afstand te kunnen bewaren van de partnership en genoeg tijd te kunnen besteden aan het besturen van de organisatie. Het bestuurslid dat primair verantwoordelijk is voor het kwaliteitsbeleid dient zich voornamelijk op deze taak te richten. De rvc formuleert de uitgangspunten voor de tijdsbesteding van bestuurders aan bestuurstaken en andere verantwoordelijkheden en ziet toe op de naleving ervan. Een beperkte portefeuille als controlerend accountant is voor een bestuurder mogelijk, echter alleen na toestemming van de rvc.	OOB kantoren	korte termijn	Kantoren/wetgever	Ntb	Monitoring	SRA zal dit punt meenemen in de SRA-Review, middels beoordeling van het kwaliteitssysteem. Eventuele aandachtspunten zullen teruggegeven worden aan het SRA-kantoor.
3	Beoordelen en belonen						
31	Alle accountantsorganisaties moeten aantoonbaar een intern beloningssysteem hebben waarin de beloning van kwaliteit, waaronder coaching en begeleiding, voorop staat. Het belangrijkste deel van de (variabele) beloning van de individuele werknemers die werkzaam zijn binnen de controlepraktijk en de beloning of verdeelsleutel op basis waarvan de winst wordt verdeeld voor controlepartners wordt bepaald door rol, verantwoordelijkheid en de geleverde controlekwaliteit, waaronder de kwaliteit van de begeleiding en coaching van teamleden en uitkomsten van dossier reviews. In het systeem dient kwaliteit zowel positieve als negatieve consequenties te hebben voor de beloning of verdeelsleutel. Het beloningssysteem, inclusief de criteria op basis waarvan de winst wordt verdeeld tussen de controlepartners, het beleggingsbeleid voor individuele partners in privé en de individuele beloningen van de bestuurders van de accountantsorganisatie worden gepubliceerd in het jaarverslag, transparantieverlag of op de website van de accountantsorganisatie.	Alle vergunningshouders	korte termijn	Kantoren/NBA	Ja	Monitoring	SRA zal binnen de backofficeondersteuning vanuit HRM bekijken in hoeverre de factor kwaliteit wordt meegenomen in beloningssystemen, -gebouwen en profielen en die indien noodzakelijk aanpassen. Kantoren zelf zijn verantwoordelijk voor verdere implementatie en uitwerking, zoals bijvoorbeeld ook het aanpassen van het SRA Handboek Kwaliteit. SRA zal daarvoor kaders aanleveren. SRA zal in dit kader ook meedenken en actief deelnemen aan discussies bij NBA.

Nr	Maatregel	Impact op	Termijn	Initiatief invoering	Actie NBA		
					Aanpassing regelgeving	Beleidsmatige invulling	
32	Vaktechnische kennis, professioneel kritische instelling en kwaliteit van de werkzaamheden dienen de cruciale elementen te zijn binnen het promotiebeleid voor medewerkers van de controlepraktijk in de organisatie, inclusief de criteria voor partnerbenoeming. Dit dient onder andere vormgegeven te worden door middel van een curriculum dat iemand doorlopen dient te hebben voordat hij in aanmerking komt voor partnerbenoeming. Onderdeel hiervan zijn aantoonbare werkervaring (met positieve beoordeling) binnen een op kwaliteit of beroepsontwikkeling gerichte functie (bijvoorbeeld afdeling vaktechniek of compliance), gedurende een relevante periode en een representatief aantal dossierreviews met positieve beoordeling. Voor partnerbenoeming binnen de OOB-controlepraktijk van een accountantsorganisatie en voordat iemand als partner kan functioneren op een OOB dient aantoonbaar sprake te zijn van minimaal het equivalent van 12 maanden ervaring binnen een op kwaliteit of beroepsontwikkeling gerichte functie met positieve beoordeling en minimaal drie dossierreviews met positieve beoordeling in de laatste vijf jaar voor benoeming. Bij OOB accountantsorganisaties toetst de rvc in ieder geval (maar niet uitsluitend) expliciet op de hiervoor genoemde aspecten bij zijn goedkeuring van partnerbenoemingen. Ten behoeve van een zorgvuldige en operationeel realiseerbare implementatie van deze maatregel acht de werkgroep een overgangsregime noodzakelijk. Het blijft maximaal drie jaar lang mogelijk om een persoon te benoemen die nog niet aan het criterium voldoet ten aanzien van ervaring binnen een op kwaliteit of beroepsontwikkeling gerichte functie onder voorwaarde dat hij na benoeming binnen vijf jaar de vereiste ervaring alsnog opdoet.	Alle vergunningshouders	korte termijn	Kantoren	Ja	Monitoring	
							Voor zover toepasbaar op de niet-OOB-kantoren geldt ook hier dat SRA binnen de HRM-modules (backoffice) zal bekijken in hoeverre deze factoren worden meegenomen. SRA zal in dit kader meedenken en actief deelnemen aan discussies bij NBA.
Nr	Maatregel	Impact op	Termijn	Initiatief invoering	Actie NBA		
					Aanpassing regelgeving	Beleidsmatige invulling	

33	De principebepalingen II.2 en III.7 van de CCG inzake de bezoldiging van bestuurders respectievelijk commissarissen worden overgenomen in een NBA verordening zodat deze bepalingen binnen de reikwijdte vallen van het toezicht. De bezoldiging van de leden van de rvc wordt jaarlijks vastgesteld en is onafhankelijk van de resultaten van de organisatie. De bezoldiging wordt vastgesteld op een niveau dat passend is bij de verantwoordelijkheid van de commissarissen en een adequate tijdsbesteding in de goede uitvoering van de taak. Bestuurders van de Nederlandse topholding van een OOB accountantsorganisatie dienen een beloning te ontvangen die is vastgesteld door de rvc en die geen directe relatie heeft met de winstgevendheid van de organisatie in het betreffende jaar. Deze beloning bestaat uit een door de rvc aan het begin van het jaar in overeenstemming met het beloningsbeleid vastgesteld vast bedrag plus een variabel bedrag dat kan oplopen tot maximaal 20%. Het variabele deel van de beloning van de bestuurders van de Nederlandse topholding dient gebaseerd zijn op het behalen van door de rvc vastgestelde lange-termijn doelstellingen die passen bij de maatschappelijke functie van de organisatie (waaronder kwaliteit van de accountantscontrole) en de specifieke verantwoordelijkheid hierin van desbetreffende bestuurder.	OOB kantoren	korte termijn	Kantoren, NBA	Ja	Monitoring	SRA zal geen actieve bijdrage leveren vanwege de initierende rol vanuit de beroepsorganisatie. Noodzakelijke punten zullen als opties in het SRA Handboek Kwaliteit worden meegenomen. SRA zal deelnemen in de relevante werkgroepen en de belangen van de niet-OOB/mkb-kantoren behartigen, in lijn liggend met het rapport In publiek belang.
34	Voor de overige controlepartners dient de vergoeding of verdeelsleutel op basis waarvan het winstrecht van de partner wordt bepaald te bestaan uit een component die is gebaseerd op rol en verantwoordelijkheid en een variabele component die voor het belangrijkste deel is gebaseerd op aan kwaliteit gerelateerde criteria, waaronder resultaten uit dossier-reviews, de resultaten van werknemerstevredenheidsmetingen en individuele beoordelingen door teamleden ten aanzien van de door de partner gegeven begeleiding. Binnen de vergoeding of verdeelsleutel kan worden beloond op basis van andere doelstellingen, maar aan een meer dan gemiddelde prestatie op het gebied van van commerciële doelstellingen wordt geen gewicht toegekend indien de controlepartner negatief is beoordeeld op het aspect controlekwaliteit. Inhoudingen die worden gedaan op de beloning van individuele controlepartners vanwege een onvoldoende beoordeling op de geleverde kwaliteit worden niet bestemd voor uitkering aan de andere partners, maar worden in overleg met de rvc besteed aan specifieke maatregelen die gericht zijn op kwaliteitsverbetering. De werkgroep is van mening dat kwaliteit ook een collectieve verantwoordelijkheid is en hierbij past niet dat kwaliteitsproblemen binnen het kantoor een positief effect kunnen hebben op de beloning van enig individu binnen de organisatie.	OOB kantoren	korte termijn	Kantoren/NBA	Ja	monitoring	SRA zal geen actieve bijdrage leveren vanwege de initierende rol vanuit de beroepsorganisatie. SRA zal deelnemen in de relevante werkgroepen en de belangen van de niet-OOB/mkb-kantoren behartigen, in lijn liggend met het rapport In publiek belang.
Nr	Maatregel	Impact op	Termijn	Initiatief invoering	Actie NBA		
					Aanpassing regelgeving	Beleidsmatige invulling	

35	OOB accountantsorganisaties voeren een claw-back regeling in met een looptijd van 6 jaar (de maximale termijn voor het starten van procedures bij de accountantskamer) waarbij de openbaar accountant een bedrag ineens inlegt of in 6 jaren opbouwt via reservering uit winstrechten. Het bedrag dat onder de regeling loopt in deze 6 jaren op tot in ieder geval één gemiddeld jaarinkomen dat is genoten over de meest recente 6-jaars periode. Indien voor het verstrijken van die periode blijkt dat verwijtbaar handelen van de accountant heeft geleid tot het afgeven van een verkeerde verklaring waaruit maatschappelijke schade is ontstaan, dan wordt het bedrag dat onder deze regeling valt niet uitbetaald, maar verliest de accountant zijn aanspraak op dit winstrecht geheel of gedeeltelijk. De hoogte van het op de gereserveerde winstrechten of ingelegde vermogen in te houden bedrag is ter finale beoordeling van de rvc en afhankelijk van de significantie van de tekortkoming en de hieruit ontstane maatschappelijke schade. Deze maatregel geldt niet alleen voor de tekenend partner, maar in voorkomend geval dient ook de rol van de partner die verantwoordelijk is voor de opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling bij deze opdracht en andere teamleden beoordeeld te worden. Inhoudingen die worden gedaan in overeenstemming met de claw-back regeling worden niet bestemd voor uitkering aan de andere partners, maar worden in overleg met de rvc besteed aan specifieke maatregelen die gericht zijn op kwaliteitsverbetering.	OOB kantoren	korte termijn	Kantoren/NBA	Ntb	Monitoring	SRA zal geen actieve bijdrage leveren vanwege de initierende rol vanuit de beroepsorganisatie. SRA zal deelnemen in de relevante werkgroepen en de belangen van de niet-OOB/mkb-kantoren behartigen, in lijn liggend met het rapport in publiek belang. Omdat de partnergroep in het mkb veelal veel gemakkelijker te managen is, worden de rotte appels op een andere manier uit de mkb-praktijk verwijderd.
Nr	Maatregel	Impact op	Termijn	Initiatief invoering	Actie NBA	Beleidsmatige invulling	
					Aanpassing regelgeving		
36	Accountantsorganisaties voeren een beleggingsbeleid voor partners in privé in waarin wordt aangegeven wat de restricties zijn die partners hierbij in acht dienen te nemen. Het beleggingsbeleid dient te worden goedgekeurd door de rvc.	OOB kantoren	korte termijn	Kantoren	Nee	Monitoring	SRA zal geen actieve bijdrage leveren vanwege de initierende rol vanuit de beroepsorganisatie. SRA zal deelnemen in de relevante werkgroepen en de belangen van de niet-OOB/mkb-kantoren behartigen, in lijn liggend met het rapport in publiek belang. Noodzakelijke input wordt meegenomen in het SRA Handboek Kwaliteit.
37	De sector start een proces dat gericht is op geleidelijke uitfasering van het model waarbij toetredende partners kapitaal dienen in te leggen om een aandeel te verkrijgen in de organisatie (het 'goodwill model') binnen een redelijke termijn en met een passende overgangsregeling.	Alle vergunningshouders	middellange termijn	Kantoren/NBA	Nee	Project Goodwill	Ook in het mkb wordt het goodwillmodel als ongewenste financiële druk ervaren. SRA zal denkrichtingen en guidance voor andere organisatieoplossingen aandragen. SRA zal deelnemen aan de Projectgroep. Daarnaast zal SRA richting haar leden kenbaar maken dat het om andere moverende redenen in mkb-perspectief (financierbaarheid, haalbaarheid) van belang is te kijken naar een geleidelijke uitfasering van het goodwillmodel.
38	De sector onderzoekt het invoeren van een pensioenregeling voor de beroepsgroep waarin controlepartners van OOB accountantsorganisaties verplicht participeren en overige partners vrijwillig kunnen participeren. De werkgroep heeft de indruk dat een invoering van een pensioenregeling wenselijk is, maar de consequenties ten aanzien van onder andere onafhankelijkheid dienen eerst onderzocht te worden.	OOB (alle) kantoren	middellange termijn	Kantoren, NBA	Nee	Onderzoek pensioen	SRA kan en zal hierin geen rol spelen. Onderzoek is aan andere partijen
4	Verhouding tot opdrachtgever						

41	De accountant mag een controle-opdracht of verzoek tot het uitbrengen van een proposal voor een controle-opdracht slechts aanvaarden als hij deze rechtstreeks heeft ontvangen van de algemene vergadering (of vergelijkbaar orgaan) of van het toezichthoudend orgaan (rvc, rvt of vergelijkbaar orgaan), hij de proposal presenteert aan dit orgaan, zijn honorarium wordt afgesproken met dit orgaan en hij rapporteert aan dit orgaan. De accountant accepteert dus geen situatie waarin het bestuur de facto de accountant selecteert en benoemt tenzij de bestuurder en aandeelhouder dezelfde persoon zijn en geen toezichthoudend orgaan aanwezig is. Indien de aandeelhouders en het toezichthoudend orgaan in gebreke blijven dan dient de (beoogd) accountant het bestuur te adviseren om de NBA te benaderen ten behoeve van de benoeming van een accountant.	Alle vergunningshouders	korte termijn	NBA, Wetgever	Ja	Overleg wetgever Nat. Commissarissen-onderzoek	SRA zal hierin geen rol spelen. Vanuit de backofficegedachte zullen we kantoren ondersteunen door wetgeving door te vertalen naar praktijkhandreikingen voor werkbare situaties in het mkb.
42	De accountant richt de controleverklaring aan de aandeelhouders en schuldeisers, en in specifieke gevallen concreet benoemde andere belanghebbenden, van de rechtspersoon	Alle vergunningshouders	middellange termijn	NBA	Ja	Monitoring	SRA zal hierin geen rol spelen. Vanuit de backofficegedachte zullen we kantoren ondersteunen door wetgeving door te vertalen naar praktijkhandreikingen voor werkbare situaties in het mkb.
Nr	Maatregel	Impact op	Termijn	Initiatief invoering	Actie NBA		
					Aanpassing regelgeving	Beleidsmatige invulling	
43	De accountant geeft een afzonderlijke beoordelingsverklaring af bij het jaarverslag (zoals bedoeld in art. 2:391 BW). In deze beoordelingsverklaring bij het jaarverslag geeft de accountant expliciet zijn oordeel over de risicoparagraaf, continuïteitsanalyse en corporate governance informatie zoals opgenomen in dat jaarverslag. Indien nodig geeft de accountant een aanvullende reflectie op deze onderwerpen. De NBA brengt nadere regelgeving uit voor de uit te voeren werkzaamheden in het kader van deze beoordelingsverklaring. Onderzocht wordt of het, gezien de andere mate van zekerheid die wordt verschaft, mogelijk is om dit expliciete oordeel bij het jaarverslag op te nemen als afzonderlijk onderdeel van de controleverklaring bij de jaarrekening.	Alle vergunningshouders	middellange termijn	NBA, Wetgever	Ja	Project Rol & Scope	SRA zal deelnemen aan de projectgroep, met vakinhoudelijke inbreng vanuit de SRA Commissie Kwaliteit Vaktechniek en SRA Bureau Vaktechniek. De afzonderlijke beoordelingsverklaring kan als product toegevoegde waarde bieden aan het maatschappelijke verkeer. In die zin zullen we eea volgen en monitoren.
44	De accountant rapporteert expliciet aan de rvc (of vergelijkbaar toezichthoudend orgaan) over de risico's op de onder COS 240 vallende vormen van fraude met mogelijk materiële impact op de jaarrekening die hij onderkent, stemt met de rvc het werkprogramma af dat hij uitvoert ten aanzien van die risico's en rapporteert specifiek over de door hem uitgevoerde werkzaamheden. De inzet van data-analyse dient onderdeel te zijn van het controleplan dat is gericht op de afdekking van fraude risico's. De NBA brengt nadere regelgeving of een handreiking uit over de uit te voeren werkzaamheden en de afstemming met en rapportage aan de rvc ten aanzien van fraude. Indien een fraudegeval zich voordoet rapporteren zowel rvc als accountant aan de algemene vergadering (of vergelijkbaar orgaan) in hoeverre dit gerelateerd is aan een door rvc en accountant onderkend frauderisico en over de evaluatie van rvc en accountant van de uitgevoerde controlewerkzaamheden rondom dit frauderisico	Alle vergunningshouders	middellange termijn	NBA	Ja	Project Rol & Scope	SRA zal deelnemen aan de projectgroep, met vakinhoudelijke inbreng vanuit SRA Bureau Vaktechniek

45	Bij alle OOB's en door de NBA aan te wijzen andere instellingen geeft de accountant een uitgebreide controleverklaring af. Daarin geeft hij meer inzicht in de aandachtspunten van zijn controle, de controlemethodiek en uitgevoerde werkzaamheden en de beoordelingsverklaring bij het jaarverslag. Ook voert de accountant actief het woord op de AvA (of vergelijkbaar orgaan) om zijn werkzaamheden toe te lichten. Dit stemt de accountant vooraf met de rvc (of vergelijkbaar orgaan). Indien hem dit niet wordt toegestaan dient hij de opdracht niet te accepteren.	OOB kantoren	korte termijn	NBA	Ja	monitoring	SRA zal via haar Commissie Kwaliteit Vaktechniek relevante nieuwe wetgeving volgen en beoordelen op risico's en opportuniteiten/toegevoegde waarde (product in mkb)
Nr	Maatregel	Impact op	Termijn	Initiatief invoering	Actie NBA		
					Aanpassing regelgeving	Beleidsmatige invulling	
46	De accountant dient de rvc en rvb (of vergelijkbare organen) te allen tijde toe te staan om in het jaarverslag of tijdens de algemene vergadering informatie te verstrekken over de inhoud van de managementletter. De accountant ziet er in dat geval op toe dat deze informatie juist en evenwichtig is.	OOB kantoren	korte termijn	Kantoren	Nee	Voorlichting	SRA zal via haar Commissie Kwaliteit Vaktechniek relevante nieuwe wetgeving volgen en beoordelen op risico's en opportuniteiten/toegevoegde waarde (product in mkb)
47	Gezien de huidig geldende wettelijke geheimhoudingsplicht, onderzoeken de beroepsgroep en stakeholders in hoeverre het wenselijk en mogelijk is dat de accountant pro-actief rapporteert over de punten in zijn managementletter (of board report) of de op aangeven van de accountant doorgevoerde correcties en of in meer gevallen dan nu een spreekplicht zou moeten gelden voor de accountant. Tot dit onderzoek is afgerond maakt de accountancy sector duidelijk dat als aandeelhouders van mening zijn dat het management of de rvc actiever of uitgebreider dienen te rapporteren, zij dit moeten oplossen binnen hun eigen governance met de middelen die ze daarvoor hebben	OOB kantoren	middellange termijn	NBA	Ja	Project Rol & Scope	SRA neemt deel aan projectgroep. SRA zal via haar Commissie Kwaliteit Vaktechniek relevante nieuwe wetgeving volgen en beoordelen op risico's en opportuniteiten/toegevoegde waarde (product in mkb)
48	De beroepsgroep (NBA) levert een actieve bijdrage aan onderzoek naar de mogelijkheid om de grenzen voor de wettelijk verplichte controle te verhogen en zo de accountant uit te dagen zijn relevantie voor stakeholders te blijven bewijzen. Als onderdeel hiervan doet de beroepsgroep onderzoek naar de wenselijkheid om voor een bepaalde groep ondernemingen andere vormen van zekerheid mogelijk te maken.	Alle vergunningshouders	middellange termijn	NBA	Ja	Uitbreiding Project Maatwerk	SRA zal deelnemen aan Project maatwerk
Nr	Maatregel	Impact op	Termijn	Initiatief invoering	Actie NBA		
					Aanpassing regelgeving	Beleidsmatige invulling	
49	De beroepsgroep (NBA) onderzoekt in overleg met het Ministerie of het wenselijk is om meer instellingen aan te merken als OOB en daarmee de reeds bestaande regels en een deel van de in dit rapport opgenomen voorstellen van toepassing te maken voor een grotere groep accountantsorganisaties en controles. Hierbij kan gedacht worden aan organisaties die worden gefinancierd vanuit publieke middelen zoals (semi-)publieke instellingen, maar ook bepaalde niet beursgenoteerde ondernemingen die als gevolg van hun omvang, doelstelling of structuur gekenmerkt worden door een grotere groep stakeholders. De werkgroep is van mening dat de OOB definitie in ieder geval uitgebreid zou moeten worden met woningbouwcorporaties, zorginstellingen, onderwijsinstellingen, provincies en gemeentes van nog een nader in te vullen omvang.	Alle vergunningshouders	middellange termijn	Wetgever	Nee	Opstellen advies	SRA zal input leveren aan NBA en Ministerie voor opstellen advies, gezien de samenstelling van cliëntenportefeuilles van de SRA/kantoren in dit kader

5	Kwaliteit meten en verbeteren						Alle voorgestelde maatregelen en daarop volgende acties rond het thema kwaliteit meten en verbeteren zullen besproken worden in de SRA Commissie Kwaliteit Vaktechniek en doorvertaald/meegenomen worden in handboeken, praktijkhandreikingen of andere uitingen van SRA.
51	Accountantsorganisaties moeten voor een standaardset van kwaliteitsindicatoren, waaronder indicatoren op het gebied van leverage en coaching, in het transparantieverslag of jaarverslag rapporteren wat de interne doelstelling of norm is voor deze indicator, wat de werkelijke uitkomst is over het afgelopen jaar en welke acties worden genomen indien het resultaat negatief afwijkt van de doelstelling of norm. De door de werkgroep voorgestelde indicatoren zijn opgenomen in appendix 2 bij dit rapport. De in 2015 respectievelijk 2016 te rapporteren indicatoren dienen voor eind 2014 definitief vastgesteld te worden door de NBA en worden periodiek bijgesteld op basis van uitkomsten van wetenschappelijk onderzoek en dialoog met stakeholders.	Alle vergunningshouders	korte termijn	Kantoren, NBA	Nee	Project Kwaliteitsindicatoren	SRA zal deelnemen aan de projectgroep. Daarnaast zal SRA zelf inhoud geven aan kwaliteitsindicatoren via de SRA Commissie Kwaliteit Vaktechniek
52	De accountant rapporteert aan de rvc (of ander toezichhoudend orgaan) van de gecontroleerde rechtspersoon hoe veel partner/director- en team-uren hij verwacht te besteden (voorcalculatie) en zijn besteed (nacalculatie) aan de uitvoering van de controle en onderbouwt hoe de inzet van deze uren, in combinatie met andere controlemethodieken, tot een kwalitatief goede controle leidt.	Alle vergunningshouders	korte termijn	Kantoren/NBA	Ntb	Monitoring	SRA laat via SRA/Review een extra check uitvoeren
Nr	Maatregel	Impact op	Termijn	Initiatief invoering	Actie NBA	Beleidsmatige invulling	
					Aanpassing regelgeving		
53	Opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordelingen (OKB) moeten worden uitgevoerd door een OKB team met senior teamleden onder leiding van een ervaren partner (of ervaren accountant van buiten de organisatie). De leden van het OKB team zijn permanent, dan wel voor een afgebakende periode, een substantieel deel van hun tijd beschikbaar voor het uitvoeren van OKB's. Ieder jaar dienen meerdere dossiers van een controlepartner in een OKB te vallen	Alle vergunningshouders	korte termijn	Kantoren, NBA	ja	monitoring	SRA zal regie voeren vanuit (een combinatie van) Vaktechniek en Review. Van belang is te realiseren dat dit voorstel moeilijk te realiseren is in de mkb-praktijk zodat aansturing vanuit de koepel noodzakelijk is. Daarnaast is het van belang ervoor te zorgen dat er geen papieren tijger ontstaat. Denkrichtingen zijn dossiermentoring of cross-review.
54	De rol en verantwoordelijkheid van het OKB team en de persoon die leiding geeft aan de OKB, waaronder de scope van de beoordeling, dienen helder geregeld te worden in de Verordening Accountantsorganisaties zonder de uit te voeren werkzaamheden in detail voor te schrijven. Hierbij dient aansluiting gezocht te worden bij internationale ontwikkelingen op dit gebied.	Alle vergunningshouders	korte termijn	NBA	ja	monitoring	SRA zal een reactie geven op de aanstaande consultatie rond de Verordening

55	Indien wordt vastgesteld dat controledossiers –en werkzaamheden van een controlepartner niet voldoen aan de kwaliteitsvereisten dient, naast de in hoofdstuk 6 besproken invloed op de beloning, door deze controlepartner een verbeterplan opgesteld te worden in samenspraak met de compliance officer en het bestuurslid dat verantwoordelijk is voor kwaliteit. Gedurende een periode van twee jaren dient uitvoering gegeven te worden aan dit verbeterplan en dient het aantal OKB's op de controledossiers van deze partner sterk geïntensiveerd te worden. Na twee jaren dient een evaluatie plaats te vinden van de ontwikkeling en kwaliteit in die periode en dient bepaald te worden of de controlepartner tekeningsbevoegd kan blijven binnen de accountantsorganisatie. Hiertoe wordt een gemotiveerd besluit ter goedkeuring ingediend bij de rvc.	Alle vergunningshouders	korte termijn	Kantoren/AFM	Nee	monitoring	SRA zal dit punt meenemen in de SRA-Review
56	Invoering van een controle standaard die bij een accountantswisseling bepalingen bevat voor zowel de toetredend accountant als de uittredend accountant en voorziet in een tijdige en volledige informatie overdracht, inclusief informatie overdracht bij aanvang van het proposal proces in die gevallen dat de huidige accountant niet is uitgenodigd voor het proposal proces (bijvoorbeeld bij OOB rotaties). Indien vanuit toezicht of anderszins de controle over enig jaar ter discussie wordt gesteld (bijvoorbeeld in een procedure bij de Accountantskamer) dient ook de uitvoering van de overdracht door de uittredend accountant onderzocht te worden en dient te worden vastgesteld of hij in strijd met de nieuwe controle standaard heeft verzuimd relevante informatie te overleggen aan de toetredend accountant ten aanzien van het onderhavige onderwerp.	Alle vergunningshouders	middellange termijn	NBA	ja	monitoring	SRA / SRA Commissie Kwaliteit Vaktechniek zal de behandeling van de controlestandaard e.d. in de diverse NBA/gremia volgen en reageren op een consultatie
Nr	Maatregel	Impact op	Termijn	Initiatief invoering	Actie NBA		
					Aanpassing regelgeving	Beleidsmatige invulling	
57	Bij het herzien van de opleiding dienen de NBA en de Commissie Eindtermen Accountantsopleiding (CEA) naast eindtermen op financieel-technisch gebied, vereisten op te nemen voor de niet- technische aspecten binnen de opleiding, zoals een kritische houding, ethiek en moraliteit, die essentieel zijn voor het functioneren van de accountant.	Alle accountants	korte termijn	NBA, CEA	nee	Overleg CEA	SRA denkt mee in het lopende proces
58	Naast inhoudelijke eindtermen dienen ook bindende criteria voor de minimale doorlooptijd van opleidingen en specifieke vakken te worden vastgesteld zodat er voldoende tijd is om de stof en beginselen te 'doorleven' en recht te doen aan de complexiteit van het beroep.	Alle accountants	korte termijn	NBA, CEA	nee	Overleg onderwijs	SRA blijft meedenken in het lopende proces
59	Het beroep dient actief bij te dragen aan de kwaliteit van het onderwijs door de terbeschikkingstelling van ervaren en vooraanstaande beroepsbeoefenaren.	Alle accountants	korte termijn	Kantoren	nee	Onderzoek/ monitoring	SRA zal daar waar nodig actief deelnemen

510	De accountancysector neemt het initiatief tot het opzetten van een onafhankelijk wetenschappelijk onderzoeksinstituut. Dit instituut dient onderzoek te doen naar de effecten van accountantscontrole, drivers van (onvoldoende) controlekwaliteit (root-cause analyse), de effecten van (internationaal) genomen maatregelen die de sector betreffen en een rol te spelen bij het verder vormgeven van het beroep van de toekomst. Het initiatief dient opgestart te worden vanuit Nederland, met een bijdrage van de Nederlandse kantoren in financiële middelen, mensen (promovendi), data en toegang tot beroepsbeoefenaren zoals senior partners en bestuurders. Zo snel mogelijk moet verbinding gezocht worden met internationaal vooraanstaande wetenschappers en internationale organisaties van binnen en buiten de sector om te zorgen voor een sterk en relevant instituut. In 2015 dient hiertoe een convenant opgesteld te worden tussen NBA, kantoren en universiteiten en moet vanuit Nederland een internationaal aanbestedingstraject opgestart worden. De sector committeert zich aan de financiering van het instituut en de beschikbaarstelling van de hiervoor genoemde benodigde middelen. De onafhankelijkheid van het instituut dient gewaarborgd te worden in de governance.	Alle accountants	korte termijn	Kantoren, NBA	nee	Project AccountancyLab	SRA zal deelnemen aan de projectgroep
Nr	Maatregel	Impact op	Termijn	Initiatief invoering	Actie NBA		
					Aanpassing regelgeving	Beleidsmatige invulling	
6	Verbeteren lerend vermogen						
61	De beroepsorganisatie onderzoekt de inrichting van een mechanisme dat specifiek is gericht op het leren van falen van accountants en dat werkt op basis van dezelfde uitgangspunten als de Onderzoeksraad voor de Veiligheid. De NBA verplicht accountants tot medewerking aan onderzoek van dossiers en vrijwaart hen van enige handhavingsactie of juridische procedure door het NBA of de aan haar verbonden organen. Dossiers die worden geselecteerd voor onderzoek worden overgedragen aan het onafhankelijk wetenschappelijk onderzoeksinstituut dat op basis van deze dossiers root-cause analyses uitvoert. Voorwaarden voor de invoering van dit mechanisme is dat wordt gewerkt op basis van geheimhouding waar het informatie over individuele dossiers, accountants en bevindingen betreft en het op basis daarvan geleerde wordt gerapporteerd op basis van anonimiteit.	Alle accountants	middellange termijn	NBA	nee	Project Lerend Vermogen (loopt al)	SRA zal vanuit haar eigen backofficefunctie de kantoren ondersteunen met educatie, verandermanagement en implementatie; eea na afstemming met en input van de SRA Commissie Kwaliteit Vaktechniek
62	De beroepsorganisatie draagt zorg voor het systematisch vertalen van de bevindingen van AFM, Accountantskamer, College voor Collegiale Toetsing, onderzoeksinstituut en andere bronnen in publieke duiding, aanpassing van de beroepsstandaarden en educatie, waarmee ze concreet invulling geeft aan haar wettelijke taak, namelijk kwaliteitsbevordering en behartiging van het collectieve beroepsbelang.	Alle accountants	korte termijn	NBA	nee	Project Lerend Vermogen (loopt al)	SRA zal vanuit haar eigen backofficefunctie de kantoren ondersteunen met educatie, verandermanagement en implementatie; eea na afstemming met en input van de SRA Commissie Kwaliteit Vaktechniek

63	De NBA organiseert éénmaal per twee jaar een verplichte Permanente Educatie (PE) training waarin in detail wordt ingegaan op wat de beroepspraktijk kan en moet leren van de bevindingen van AFM, Accountantskamer, College voor Collegiale Toetsing, onderzoeksinstituut en andere partijen. Accountantsorganisaties onderzoeken of binnen hun organisatie afdoende waarborgen bestaan om dergelijke gevallen te voorkomen en de rvc en compliance officer stellen in samenspraak met de rvc vast of en welke maatregelen vereist zijn naar aanleiding van het geleerde van de openbare procedures.	Alle accountants	korte termijn	NBA	nee	Ontwikkeling cursus	SRA Bureau Vaktechniek zal via SRA Commissie Kwaliteit Vaktechniek publieke uitingen voorzien van annotatie. Daarnaast zal Educatie en Vaktechniek ingezet worden vanuit de SRA backofficefunctie
Nr	Maatregel	Impact op	Termijn	Initiatief invoering	Actie NBA		
					Aanpassing regelgeving	Beleidsmatige invulling	
7	Succesfactoren						
71	Verdere verduidelijking van de rol van aandeelhouders en rvc bij de benoeming van en communicatie met de accountant binnen de Code Corporate Governance. Deze verduidelijking betreft de verantwoordelijkheid van de rvc voor de selectie van de accountant, het afspreken van het honorarium en de rechtstreekse communicatie met de accountant over zijn bevindingen waarbij de rvc (audit committee) niet alleen zijn formele functie dient te vervullen, maar in materiële zin het orgaan dient te zijn dat de relatie met de accountant onderhoudt. Hiertoe wordt principe V.2 uitgewerkt in een aantal best practices die de primaire rol en verantwoordelijkheid voor deze zaken expliciet bij de rvc onderbrengen.	Alle vergunningshouders	korte termijn	Monitoring commissie corporate governance code	nee	Project Rol & Scope	SRA zal deelnemen aan het project Roll & Scope en de werkbaarheid van maatregelen in het mkb blijven bewaken. De Commissie kwaliteit Vaktechniek zal worden betrokken in het proces en de uitwerking van maatregelen.
72	Opname van een best practice bepaling in de Code Corporate Governance dat de rvc bij de algemene vergadering waarin over de benoeming van de accountant na een proposal proces wordt gestemd, ook concreet aan dient te geven op basis waarvan die accountant wordt voorgesteld. Hierbij wordt in ieder geval in detail ingegaan op de beoordeling van de te benoemen accountant op een aantal aspecten van kwaliteit (zoals AFM bevindingen) en het honorarium ten opzichte van de andere kantoren die zijn uitgenodigd om een proposal uit te brengen.	Alle vergunningshouders	korte termijn	Monitoring commissie corporate governance code	nee	Project rol & Scope	SRA zal deelnemen aan het project Roll & Scope en de werkbaarheid van maatregelen in het mkb blijven bewaken. De Commissie kwaliteit Vaktechniek zal worden betrokken in het proces en de uitwerking (guidance) van maatregelen.
73	Verbreding van de verplichte informatieverschaffing door de rvc waar het de opdracht aan, en bevindingen van, de accountant betreft in het jaarverslag.	Alle vergunningshouders	korte termijn	Wetgever, Monitoring commissie corporate	nee	Project rol & Scope	SRA zal deelnemen aan het project Roll & Scope en de werkbaarheid van maatregelen in het mkb blijven bewaken
Nr	Maatregel	Impact op	Termijn	Initiatief invoering	Actie NBA		
					Aanpassing regelgeving	Beleidsmatige invulling	
74	Aanpassing van wet- en regelgeving op het gebied van de jaarverslaggeving die tegemoet komt aan gebruikersbehoeften, bijvoorbeeld uitbreiding van door het bestuur op te nemen informatie over strategie, continuïteitsrisico's en andere risico's die van belang zijn voor een breder en relevanter inzicht in het profiel en de prestaties van de onderneming en van door de rvc op te nemen informatie over de opdracht aan, en bevindingen van, de accountant, vergelijkbaar met het model dat gangbaar is in het Verenigd Koninkrijk. Zie ook maatregel 7.3.	Alle vergunningshouders	korte termijn	Wetgever, RJ	nee	Project Rol & Scope	SRA zal deelnemen aan het project Roll & Scope en de werkbaarheid van maatregelen in het mkb blijven bewaken. De Commissie kwaliteit Vaktechniek zal worden betrokken in het proces en de uitwerking van maatregelen.

75	Aanpassing van sectorspecifieke verslaggevingsregels in lijn met de reguliere verslaggevingsregels die algemeen aanvaard zijn en algemeen herkend worden. Hierbij kan worden gedacht aan verslaggevingsregels die van toepassing zijn in de publieke sector.	Alle vergunningshouders	middellange termijn	Wetgever, RJ	nee	Uitbreiding project Sector in Control	SRA zal deelnemen aan Project Sector in Control
76	Classificatie van bevindingen door de AFM vanuit het toezicht op accountants en motivatie door de AFM voor het al dan niet in actie komen naar aanleiding van deze bevindingen.	Alle vergunningshouders	korte termijn	AFM	nee	Overleg AFM (evt. project Heldere norm)	SRA zal een voorschot nemen op dit punt door te rapporteren over de metingen vanuit het project Samen Beter
77	Aanpassing van de controlegrenzen en uitbreiding van de OOB definitie (aanwijzing van specifieke soorten organisaties die onder de reikwijdte zullen vallen) op basis van de uitkomsten van het uit te voeren onderzoek.	Alle vergunningshouders	middellange termijn	Wetgever	nee	Advies	zie 4.8? SRA zal advies geven aan de wetgever
78	Het doorvoeren van de in het rapport geschetste noodzakelijke aanpassingen in de accountantsopleidingen en het aangaan van een sterkere verbinding met de accountantspraktijk door de Nederlandse universiteiten en hogescholen op het gebied van onderzoek en onderwijs.	Alle accountants	korte termijn	NBA, universiteiten en hogescholen	nee	Overleg onderwijs	SRA zal vanuit perspectief arbeidsmarktcommunicatie en SRA Commissie Onderwijs meewerken.
8	Implementatie						
81	Accountantsorganisaties dienen in het transparantieverlag of jaarverslag verantwoording af te leggen over de implementatie van de in het convenant opgenomen maatregelen. Zodra een rvc is ingesteld bij de betrokken organisaties dient de rvc ook toe te zien op de tijdige en juiste implementatie van de maatregelen.	Alle vergunningshouders	korte termijn	Kantoren	nee	Monitoring	SRA zal via de Commissie Kwaliteit Vaktechniek extra guidance geven in verband met de uitbreiding van het complianceverslag (mkb-praktijk);
Nr	Maatregel	Impact op	Termijn	Initiatief invoering	Actie NBA		
					Aanpassing regelgeving	Beleidsmatige invulling	
9	Monitoring						
91	Er wordt een onafhankelijke monitoring commissie ingesteld die de invoering en werking van de in dit rapport genoemde maatregelen beoordeelt en aanvullingen en aanpassingen voorstelt in die gevallen dat de bevindingen vanuit de monitoring daar aanleiding toe geven. De meerderheid van de monitoring commissie dient te bestaan uit personen die niet verbonden zijn aan een accountantsorganisatie.	Alle accountants	korte termijn	NBA	Nee	Instellen commissie	SRA zal actief meedenken.
92	De AFM betreft in haar toezicht de invoering van de in dit rapport beschreven maatregelen binnen de accountantsorganisaties en Nederlandse topholding van de groep waar de accountantsorganisatie deel van uitmaakt	Alle kantoren	korte termijn	AFM	Nee	Overleg AFM	Rol SRA niet van toepassing